

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4ObdoK/6/2023
Identifikačné číslo spisu: 7117218755
Dátum vydania rozhodnutia: 31.01.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Lenka Praženková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:7117218755.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Praženkovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Mederovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej v spore žalobcu JUDr. Ondreja Gajdošecha, Krmanova 14, Košice, správcu konkurznej podstaty úpadcu KOBAK, s.r.o., Krivá 23, Košice, IČO: 43 882 714, zastúpeného advokátskou kanceláriou Vašiv & Partners s.r.o., Murgašova 3, Košice - mestská časť Staré Mesto proti žalovanému Miroslavovi Brestovičovi, narodenému XX. X. XXXX, I. - S. XXX, zastúpeného Advokátska kancelária VEREB, s.r.o., Hrnčiarska 3, Košice - mestská časť Staré Mesto, o určenie neúčinnosti právneho úkonu, vedenom na Mestskom súde Košice pod sp. zn. 31Cbi/19/2017, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 18. mája 2023 č. k. 4CoKR/14/2023-308, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu o d m i e t a.

II. Žalovaný má voči žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice I (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo dňa 27. septembra 2022 č. k. 31Cbi/19/2017-264 zamietol žalobu a žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom zo dňa 18. mája 2023 č. k. 4CoKR/14/2023-308 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanému priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

2. Odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, zo zistených skutočností vyvodil správny záver a rozhodnutie riadne odôvodnil v súlade s § 220 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“). Odvolací súd sa v súlade s ustanovením § 387 ods. 2 CSP stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, pričom na doplnenie dôvodov k odvolacej námietke žalobcu, že súd prvej inštancie pri posudzovaní úpadku dlžníka KOBAK s.r.o. v čase uzatvárania predmetného právneho úkonu (kúpna zmluva, predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva k motorovému vozidlu FORD Kuga, VIN: WFORXXGCDR9R61427) so žalovaným, dňa 10. júla 2014, nesprávne vychádzal z účtovnej závierky

úpadcu zostavenej k 7. júlu 2014, ktorú predložil v konaní žalovaný. Ako aj, že z riadnych účtovných závierok úpadcu ku koncu roku 2013-2014 vyplýva, že úpadca mal záporné vlastné imanie, a že má pochybnosti o tejto účtovnej závierke zostavenej k 7. júlu 2014, odvolací súd uviedol, že z účtovnej závierky zostavenej ku dňu 7. júla 2014 vyplýva, že úpadca mal od začiatku roku 2014 výnosy z hospodárskej činnosti 436 330 eur a náklady na hospodársku činnosť 337 381 eur. Výsledok jeho hospodárenia bol teda plusový vo výške 95 423 eur.

2.1 Odvolací súd poukázal, že žalobca mal v konaní o odporovaní právneho úkonu dôkaznú povinnosť v zmysle § 149 CSP, a teda ak podľa § 151 ods. 2 CSP žalobca poprel skutkové tvrdenia žalovaného (listinu predloženú ako účtovnú závierku vyhotovenú ku dňu 7. júla 2014), bolo jeho povinnosťou uviesť vlastné tvrdenia o skutkových okolnostiach tohto popretého tvrdenia, inak je jeho popretie neúčinné. Žalobca v konaní uviedol, že má o predloženej účtovnej závierke vyhotovenej ku dňu 7. júla 2014 pochybnosti, avšak tieto počas celého konania nešpecifikoval. V tejto súvislosti poukázal, na riadnu účtovnú závierku vyhotovenú ku koncu rokov 2013-2016, z ktorej vyplýva, že úpadca mal záporné vlastné imanie.

2.2 K námietke žalobcu týkajúcej sa riadnej účtovnej závierky vyhotovenej ku koncu rokov 2013-2016, z ktorej vyplýva, že mal úpadca záporné vlastné imanie, odvolací súd uviedol, že vlastné imanie obchodnej spoločnosti podľa § 6 ods. 4 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „ObZ“) tvoria vlastné zdroje financovania obchodného majetku podnikateľa podľa zákona č. 432/2002 Z. z. o účtovníctve. Vlastné imanie obchodnej spoločnosti sa mení v závislosti od rozsahu podnikateľských aktivít podnikateľa, jeho záväzkov, rozsahu a veľkosti jeho zákaziek a nákladov, jeho pohľadávok. Preto, ak mal úpadca k 31. decembru 2023 podľa riadnej účtovnej závierky vlastné imanie v mínusovej hodnote (80 943 eur) a k 31. decembru 2014 v podstatne nižšej mínusovej hodnote (278 eur), svedčí to o tom, že v priebehu roku 2014 bol vývoj vlastného imania úpadcu pozitívny, zvýšili sa jeho výnosy a znížili sa záväzky. Preto reálne mohol mať úpadca ku dňu zostavenia účtovnej závierky k 7. júlu 2014 vlastné imanie v plusovej hodnote (74 480 eur). Z uvedeného vyplýva, že úpadca predmetný právny úkon, kúpnu zmluvu uzavretú dňa 10. júla 2014 urobil v čase, keď úpadca nebol v predĺžení, a preto táto jedna z podmienok predĺženia úpadcu v čase uzatvorenia odporovateľnosťou napadnutým právnym úkonom podľa § 58 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZKR“) nebola naplnená.

3. Žalobca tiež v odvolaní namietal, že predmetný právny úkon, bol právny úkon bez primeraného protiplnenia podľa § 58 ods. 2 ZKR, ak úpadca odpredal toto motorové vozidlo za kúpnu cenu 806,40 eura, pričom poukázal na znalecký posudok vyhotovený súdnym znalcom Ing. Jaroslavom Krempaským zo dňa 11. júla 2020, ktorým bola určená všeobecná hodnota predmetného motorového vozidla FORD Kuga na sumu 11 786,67 eura bez DPH.

3.1 K uvedenej námietke žalobcu odvolací súd konštatoval, že záver súdu prvej inštancie pri posudzovaní hodnoty predmetného motorového vozidla považuje za správny, keď poukázal, že žalobcom predložený znalecký posudok, bol urobený až po šiestich rokoch od jeho odpredaja žalovanému, a teda znalec pri určovaní odhadu ceny vozidla vychádzal iba zo skutočností uvedených v predmetnej kúpnej zmluve zo dňa 10. júla 2014 bez faktického posúdenia stavu vozidla v čase vyhotovenia znaleckého posudku. Súd prvej inštancie poukázal tiež na to, že prílohy znaleckého posudku nekorešponujú s predmetom ocenenia. Znalec určil všeobecnú hodnotu vozila s DPH na sumu 14 144 eur, pričom vychádzal len zo znalcom zvolených kritérií uvedených v znaleckom posudku (výbava vozidla) a nezohľadnil skutočnosť, že išlo o vozidlo, ktoré bolo používané na stavbách ako „stavebné vozidlo“, a ktoré malo zlý technický stav, čo bolo uvedené aj v kúpnej zmluve zo dňa 10. júla 2014. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, keď správne vyhodnotil skutočnosť, že predmetné motorové vozidlo si vyžadovalo nutné opravy a za tým účelom úpadca dal ohodnotiť predpokladané náklady na nutnú opravu, ktoré boli ohodnotené na sumu 2 750,17 eura, a tak matematický rozdiel medzi znalcom odhadovanou cenou motorového vozidla a sumou odhadovanou na jeho opravu predstavuje sumu 10 587,43 eura. Súd prvej inštancie tiež poukázal na skutočnosť, že kúpna cena sa vždy odvíja od ponuky a dopytu na trhu a následne výslednej ceny, teda od dohody pri

uzatváraní konkrétneho právneho úkonu, preto matematický rozdiel medzi znalom odhadovanou cenou motorového vozidla a sumou odhadovanou na jeho opravu nemožno považovať za jediný a hodnoverný údaj, z ktorého by vyplynulo neprimerané protiplnenie. Pojem, ktorý je teda uvedený v ustanovení § 58 ods. 1 ZKR, podľa ktorého je odporovateľný právny úkon taký, ktorého obvyklá cena je podstatne vyššia ako bola cena za odpredaj, treba posúdiť vždy individuálne vzhľadom na skutočnosti, ktoré dlžníka viedli k tomuto právnomu úkonu, a tiež s poukazom na to, či je možné získať podstatne vyššie plnenie, a či toto podstatne vyššie plnenie mohlo spôsobiť ukrátenie veriteľov podľa § 60 ods. 1 ZKR.

3.2 Odvolací súd na základe uvedeného dospel k záveru, že žalobca nepreukázal predpoklady pre vyslovenie neúčinnosti predmetného právneho úkonu aj vzhľadom k tomu, že nepreukázal, že od žalovaného, ktorý kúpil predmetné motorové vozidlo žiadal jeho ohliadku, pri ktorej by bolo možné reálnejšie posúdiť jeho cenu v súčasnosti a od toho sa odvíjajúcu cenu v čase jeho odpredaja.

3.3 Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP, ako vecne správny potvrdil, vrátane výroku o náhrade trov konania pre úspešného žalovaného voči žalobcovi.

4. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) v zákonom stanovenej lehote dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP tvrdiac, že v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená právna otázka relevantnosti predloženého znaleckého posudku, ktorým sa má späťne preukázať reálna hodnota predmetu posudzovaného neúčinného právneho úkonu, ktorému sa odporuje, a taktiež, z akého rozdielu medzi obvyklou hodnotou a hodnotou poskytnutého protiplnenia sa má pri určovaní neprimeraného protiplnenia vychádzať. Dovolateľ teda naformuloval právne otázky, ktoré ešte nemali byť vyriešené v praxi dovolacieho súdu nasledovne:

1. „Je možné vykonať ohodnotenie hodnoty predmetu posudzovaného neúčinného právneho úkonu (v tomto prípade ohodnotenie osobného motorového vozidla) aj späťne a bez ohliadky?“
2. „Má sa pri stanovení obvyklej hodnoty predmetu posudzovaného neúčinného právneho úkonu vychádzať zo všeobecnej hodnoty vecí rovnakého druhu, či z hodnoty konkrétne posudzovanej veci?“

4.1 K prvej právnej otázke dovolateľ uviedol, že súd prvej inštancie rovnako, ako odvolací súd zastávajú právny názor, podľa ktorého nie je možné určiť hodnotu predmetu posudzovaného neúčinného právneho úkonu znaleckým posudkom vykonaným k spätnému dátumu, a to ku dňu uskutočnenia právneho úkonu, ktorému odporuje. Uviedol, že vo svojich vyjadreniach poukazoval na skutočnosť, že vyhotovenie znaleckého posudku bez ohliadky predpokladá aj samotný zákon, okrem iného aj vtedy, ak medzi okamihom, ku ktorému je potrebné ohodnotenie predmetu konkrétneho právneho úkonu vykonať a okamihom, ku ktorému sa ohodnotenie vykonalo, ubehla dlhšia doba. Je názoru, že jediným z relevantných faktorov pre posúdenie primeranosti protiplnenia je v tomto prípade vykonanie ohodnotenia motorového vozidla späťne k roku 2014. Poukázal, že súdny znalec vykonal ocenenie predmetu právneho úkonu na základe stanovenia, tzv. obvyklej hodnoty, ktorou bola hodnota, za ktorú by bolo možné identické, prípadne obdobné motorové vozidlo zakúpiť v čase uskutočnenia posudzovaného neúčinného právneho úkonu a zároveň zohľadnil špecifiká konkrétneho motorového vozidla (opotrebenie, poškodenie, potreba výmeny dielov vozidla a pod.). V tejto súvislosti tiež poukázal na vyslovený právny názor uvedený v uznesení Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 17. decembra 2009 sp. zn. 29Cb 1169/2009 nasledovne: „Nápadne nevýhodné podmienky musia existovať v čase právneho úkonu, nemôžu spočívať v subjektívnom cítení dotknutej osoby...“. Dovolateľ poukázal na nevyhnutnosť stanovenia hodnoty späťne, pretože v opačnom prípade by ustanovenia upravujúce odporovateľnosť právnych úkonov v ZKR stratili zmysel, pričom stanovenie hodnoty motorového vozidla, napríklad v čase podania odporovacej žaloby na súde prvej inštancie, by sa javili ako absolútne irelevantné. Takéto ocenenie by nezohľadňovalo trhové podmienky aktuálne v konkrétnom čase a na konkrétnom mieste, kde bolo predmetné vozidlo odpredané. Poukázal tiež na možnosť odporovať právnym úkonom, ktorými dlžník ukrátil svojich veriteľov v zmysle ustanovení ZKR v lehote jedného, resp. piatich rokov pred začatím konkurzného konania, a teda samotný ZKR predpokladá, že v istých prípadoch bude reálne potrebné vykonať ocenenie predmetu odporovaného právneho úkonu, ktorý bol

uskutočnený pred šiestimi rokmi. K pojmu obvyklá hodnota uviedol, že je ňou potrebné rozumieť cenu, ktorú by bolo možné dosiahnuť v danom mieste a čase, kedy bol právny úkon uskutočnený, pričom tento názor podporuje dovolateľovu argumentáciu, že nie je relevantná hodnota predmetu posudzovaného neúčinného úkonu v čase vyhlásenia konkurzu alebo podania odporovacej žaloby, ale v čase, kedy bol odporovaný právny úkon uskutočnený. Poukázal, že pojem obvyklej ceny, resp. hodnoty vymedzil Najvyšší súd Českej republiky v rozsudku zo dňa 28. novembra 2006 sp. zn. 29Odo 1099/2005, keď uviedol, že ide o „...cenu, ktorú je možné dosiahnuť, pokiaľ by rovnaká, či obdobná vec bola predávaná na trhu v rovnakom časovom období“. Vo vzťahu k uvedenému dovolateľ uviedol, že súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd, mohol a mal posúdiť relevantnosť predloženého znaleckého posudku, a to najmä s odkazom na možnosti preukázania reálnej hodnoty motorového vozidla v mieste a čase posudzovaného neúčinného právneho úkonu.

4.2 K druhej právnej otázke dovolateľ poukázal na ustanovenie § 58 ods. 1 ZKR, pričom uviedol, že ZKR ani judikatúra slovenských súdov neprimeranosť protiplnenia nijakým spôsobom nevymedzuje a má za to, že ide o také protiplnenie, ktorého hodnota sa výrazne odlišuje od hodnoty, ktorá je pre daný právny úkon, s daným predmetom plnenia, v danom čase a na danom mieste obvyklá a zodpovedá daným aktuálnym trhovým podmienkam. V tejto súvislosti poukázal aj na právny názor Najvyššieho súdu Českej republiky vyjadrený v rozsudku zo dňa 30. júna 2016 sp. zn. 29ICdo 44/2014, kde uviedol: „Aj keď dlžník poskytol plnenie bezodplatne alebo za nižšiu odplatu, než je jeho obvyklá cena, nemusí vždy ísť o právny úkon bez primeraného protiplnenia v zmysle § 240 insolvenčného zákona. V § 240 ods. 1 insolvenčného zákona sa vyžaduje, aby dojednaná alebo inak stanovená odplata bola podstatne nižšia než obvyklá cena dlžníkovho plnenia“.

4.3 Poukázal, že uvedené závery týkajúce sa primeraného protiplnenia, nedávajú jednoznačnú odpoveď na v dovolaní vyslovenú právnu otázku, pričom hovoria len o „jasnom“ či „podstatne vyššom“ rozdiel. Preto je v záujme zachovania právnej istoty žiadúce judikatúrou ustáliť, aký rozdiel medzi obvyklou hodnotou a hodnotou poskytnutého protiplnenia zakladá neprimeranosť protiplnenia.

4.4 Na základe uvedeného dovolateľ navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zmenil tak, že žalobe v plnom rozsahu vyhovie a žalobcovi prizná nárok na náhradu trov právneho zastúpenia v plnom rozsahu alternatívne, aby napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie a uložil žalovanému povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania na súde prvej inštancie, trovy odvolacieho konania, ako aj trovy dovolacieho konania.

5. K dovolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný podaním doručeným súdu dňa 7. novembra 2023, v ktorom uviedol, že žalobca v dovolaní argumentoval, že znalecký posudok založený do spisu je relevantný dôkaz na určenie hodnoty vozidla, hoci bol vypracovaný bez ohliadky motorového vozidla a tým, aký rozdiel medzi obvyklou hodnotou a hodnotou poskytnutého protiplnenia zakladá neprimeranosť protiplnenia. K použiteľnosti predloženého znaleckého posudku v konaní, žalovaný zotrval na svojich vyjadreniach už skôr predložených v konaní, a teda, že tento je bez riadnej ohliadky motorového vozidla nepoužiteľný. Poukázal však, že vo svojich vyjadreniach sa žalovaný osobitne ohradil voči postupu žalobcu, ktorý zámerne znalcomi pri objednávke znaleckého posudku nepredložil kalkuláciu opráv daného vozidla, ktorá mu bola predložená ešte ako predbežnému správcovi, takže aj z tohto dôvodu považuje znalecký posudok za nepoužiteľný. Poukázal, že žalobca sa v dovolaní nevysporiadal s tým, že odvolací súd v bode 37. odôvodnenia rozsudku uzavrel, že úpadca k dátumu 7. júla 2014 nebol v úpadku a odkázal na vyššie uvedené dôkazy, t.j. okrem iného aj na bod 16. a 26. odôvodnenia, z ktorých je zrejmé, že záporné vlastné imanie ku dňu 31. decembra 2013 sa v priebehu roku 2014 zmenilo a k dátumu 7. júla 2014 vlastné imanie nebolo v záporných číslach. Ak je žaloba postavená na zápornom vlastnom imaní podľa účtovnej závierky ku dňu 31. decembra 2014 a nezohľadňuje vývoj vlastného imania úpadcu v priebehu roku 2014, tak nemôže byť úspešná. Z uvedeného dôvodu je irelevantné, že či znalecký posudok je použiteľný dôkaz, resp. kedy ide o neprimeranosť protiplnenia, ak základný predpoklad odporovateľnosti nie je daný.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana konania, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424), zastúpená advokátom v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 vetra pred bodkočiarkou CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť v zmysle § 447 písm. f) CSP.

7. V súvislosti s uplatnenými dôvodmi prípustnosti dovolania podľa § 421 CSP dovolací súd uvádza, že pre úspešnosť dovolania podaného z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia právnej otázky podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) alebo c) CSP, musí dovolaateľ vymedziť dovolací dôvod spôsobom upraveným v § 432 ods. 1 a 2 CSP. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. a), b) alebo c) CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Môže ísť o tak o otázku hmotnoprávnu (odvíjajúcu sa od interpretácie napríklad Obchodného zákonníka alebo Zákona o konkurze a reštrukturalizácii), ako aj otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku), na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázky riešené súdmi v priebehu konania, avšak netvoriace, resp. nezakladajúce súdne rozhodnutie alebo pre konečné rozhodnutie nepodstatné, alebo riešené len popri iných rozhodujúcich otázkach, nemajú relevanciu pre prípustnosť dovolania. Dovolací súd uvádza, že argumentácia dovolaateľa musí byť prispôbená tomu, že dovolanie opierajúce sa o dovolací dôvod podľa § 432 CSP je zamerané výlučne na riešenie právnych otázok, ktoré sú významné pre rozhodnutie konkrétneho sporu, čo znamená, že nesmie ísť o otázky skutkové, hypotetické, prípadne akademické, prípadne súdom riešené len ako otázky navyiac, t.j. bez ktorých vyriešenia by súd vo veci mohol rozhodnúť, pretože rozhodnutie založil na vyriešení inej, či iných rozhodujúcich právnych otázok.

8. Aby na základe dovolania podaného podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť najskôr splnené predpoklady prípustnosti dovolania, medzi ktoré, okrem iného patrí riadne odôvodnenia dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až 435 CSP. K posúdeniu dôvodnosti dovolania môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania.

9. Právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnú normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/222/2009 zo dňa 26. februára 2010).

10. Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu, je procesnou povinnosťou dovolaateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje jeho prípustnosť a označiť v dovolaní náležitým spôsobom právnú otázku zásadného významu od vyriešenia, ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. V dôsledku viazanosti dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP), dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolaateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11. Dovolaateľ v súvislosti s prípustnosťou a odôvodnenosťou dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP naformuloval dve právne otázky, od vyriešenia ktorých podľa jeho tvrdení záviselo napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu dôvodiac, že súdy nižších inštancií nesprávne právne posúdili zistený skutkový stav.

12. Dovolací súd po preskúmaní prípustnosti dovolania podaného dovolaateľom podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dospel k názoru, že dovolanie prípustné nie je. Dovolaateľ vo svojom dovolaní argumentuje najmä tým, že odvolací súd nesprávne právne posúdil otázku spôsobu určenia predmetu posudzovaného neúčinného právneho úkonu znaleckým posudkom, ktorý je vykonaný spätne k dátumu uskutočnenia právneho úkonu, ktorému sa odporuje a otázkou spôsobu určenia výšky protiplnenia. Má za to, že

správnym vyriešením predložených otázok, by odvolací súd nemohol dospieť k záveru, že rozhodnutie prvej inštancie je potrebné potvrdiť.

13. Dovolací súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že zákonným predpokladom úspešnosti žaloby o určenie neúčinnosti právneho úkonu je naplnenie všetkých znakov skutkovej podstaty v zmysle § 57 ZKR, ako aj podmienok uvedených v ustanovení § 58 ZKR a teda, či ide o právny úkon urobený bez primeraného protiplnenia, či bol právny úkon vykonaný počas úpadku dlžníka, či už vo forme platobnej neschopnosti, alebo predĺženia a zároveň existenciu spriaznenosti osôb, medzi ktorými bol právny úkon urobený. V prípade, že niektorý z týchto predpokladov naplnený nie, hoci iné by aj prípadne naplnené boli, žaloba nemôže byť úspešná.

14. Právnym úkonom bez primeraného protiplnenia je taký bezodplatný právny úkon dlžníka alebo odplatný právny úkon dlžníka, na ktorého základe dlžník poskytol, alebo sa zaviazal poskytnúť plnenie, ktorého obvyklá cena je podstatne vyššia, ako obvyklá cena plnenia, ktoré na jeho základe získal, alebo má získať. Primeranosť výšky protiplnenia za predmetný právny úkon bola v konaní sporná a v tomto smere súd prvej inštancie vykonal aj dokazovanie, ku ktorému sa na základe opravného prostriedku vyjadril aj odvolací súd. Argumentujúc nesprávnosťou prijatého právneho názoru v tomto smere žalobca odôvodnil aj svoje dovolanie a predložil dovolaciemu súdu otázky. Existencia spriaznenosti osôb, medzi ktorými bol právny úkon urobený sporná nebola. V zmysle ustanovenia § 58 ods. 2 ZKR platí, že ak ide o právny úkon urobený v prospech osoby spriaznenej s dlžníkom, úpadok v čase urobenia právneho úkonu sa predpokladá, ak sa nepreukáže opak. Dôkazné bremeno za týchto podmienok teda zaťažuje žalovaného, aby zákonný predpoklad úpadku dlžníka vyvrátil a preukázal opak. Dovolací súd poukazuje, že z vykonaného dokazovania súdy uzavreli, že predmetný právny úkon bol urobený dňa 10. júla 2014, pričom zo žalovaným doložených účtovných dokladov vyplýva, že v období od 30. júna 2014 do 30. septembra 2014 dlžník nebol v úpadku, teda ani platobne neschopný, ani v predĺžení. Z účtovnej závierky vyhotovenej ku dňu 7. júla 2014 vyplynulo, že vlastné imanie úpadcu bolo v tom čase v kladných číslach, a žalovaný tak v konaní podľa súdov nižšej inštancie uniesol dôkazné bremeno, o tejto skutočnosti. Dovolateľ tento záver súdov nižšej inštancie na základe, ktorého žalobe nevyhoveli, v dovolaní nespochybnil a dovolacím dôvodom nenapadol. Z uvedeného vyplýva, že základná podmienka úspešného odporovania právneho úkonu vyplývajúca z ustanovenia § 58 ZKR, teda podmienka, že musí ísť o právny úkon urobený počas úpadku dlžníka, podľa záverov súdov nižšej inštancie, splnená nebola. Dovolací súd v tejto súvislosti k tvrdeniu dovolateľa, že zodpovedanie v dovolaní vymedzených otázok, smerujúcich k vyriešeniu výšky primeraného protiplnenia, by malo relevanciu na rozhodnutie súdov nižšej inštancie uvádza, že v danom prípade by opačné riešenie otázky primeranosti protiplnenia relevanciu pre iné (v tomto prípade žalobe vyhovujúce) meritórne rozhodnutie o ním uplatňovanom nároku nemalo, a to práve s poukazom na (dovolaním nenapadnutý) právny záver súdov nižšej inštancie o nesplnení jednej z obligatórnych podmienok úspešnosti odporovacej žaloby (úkon v čase úpadku), ktorú upravuje ustanovenie § 58 ods. 2 ZKR, a ktorá bola dôvodom zamietnutia žaloby.

15. Dovolací súd teda z obsahu napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nepochybne zistil, že súdy svoje rozhodnutie založili predovšetkým na nesplnení základného predpokladu úspešnosti odporovacej žaloby podľa § 58 ZKR, a to existencia úpadku dlžníka v čase vykonania odporovaného právneho úkonu. To, či túto právnu otázku súdy vyriešili správne dovolací súd preskúmať nemôže, pretože dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP) a dovolateľ ju v dovolaní nenamietol. Je pravdou, že súdy sa v rozhodnutí zaoberali aj hodnotou protiplnenia poskytnutého žalovanému od druhej zmluvnej strany v odporovanom úkone, ku ktorej hodnote, resp. jej stanoveniu v podstate dovolateľ (žalobca) smeroval obe dovolacie otázky, a to: 1. „Je možné vykonať ohodnotenie hodnoty predmetu posudzovaného neúčinného právneho úkonu (v tomto prípade ohodnotenie osobného motorového vozidla) aj spätne a bez ohliadky?“, 2. „Má sa pri stanovení obvyklej hodnoty predmetu posudzovaného neúčinného právneho úkonu vychádzať zo všeobecnej hodnoty vecí rovnakého druhu, či z hodnoty konkrétne posudzovanej veci?“ Uvedené otázky smerujú k určeniu hodnoty odporovaným úkonom prevádzaného motorového vozidla a v konečnom dôsledku k spôsobu vyhodnotenia predloženého znaleckého posudku, ktorým žalobca preukazoval hodnotu prevádzaného motorového vozidla a mienil ním preukázať neprimeranosť protiplnenia za toto motorové vozidlo. Tento znalecký posudok súdy ako

vykonaný dôkaz voľne hodnotili a posúdili tak, že sa im nejavil presvedčivý, vytkli, že bol vyhotovený bez ohliadky predmetného vozidla, ako aj, že prílohy k nemu pripojené nekorešpondovali s predmetom ocenenia.

16. Dovolací súd v súvislosti s položenými otázkami smerujúcimi v podstate k spôsobu určenia hodnoty predmetu plnenia, (ktorú hodnotu žalobca preukazoval znaleckým posudkom) poukazuje napr. na rozhodnutie ústavného súdu II. ÚS 424/2023, podľa ktorého súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, keďže (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie (podľa § 442 CSP dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd). Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými pochybeniami v dokazovaní, a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné, alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmatečnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak ako vyplýva z podaného dovolania takýto dôvod žalobca v dovolaní taktiež neuplatnil.

17. Dovolací súd považuje za potrebné na vysvetlenie uviesť, že spôsob určovania všeobecnej hodnoty majetku osobitne upravuje vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 492/2004 Z. z. Ako vyplýva z § 2 písm. g), h) vyhláška Ministerstva spravodlivosti SR č. 492/2004 Z. z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku všeobecnou hodnotou majetku je výsledná objektivizovaná hodnota majetku, ktorá je znaleckým odhadom najpravdepodobnejšej ceny hodnoteného majetku ku dňu ohodnotenia v danom mieste a čase, ktorú by tento mal dosiahnuť na trhu v podmienkach voľnej súťaže, pri poctivom predaji, keď kupujúci aj predávajúci budú konať s patričnou informovanosťou i opatrnosťou a s predpokladom, že cena nie je ovplyvnená neprimeranou pohnútkou; obvykle vrátane dane z pridanej hodnoty. Objektivizáciou hodnoty je znalecké stanovenie všeobecnej hodnoty majetku zohľadňujúce technický stav, vplyv trhu, ekonomické vplyvy a iné špecifické faktory. V Prílohe č. 6 sa vyhláška venuje oceňovaniu motorových vozidiel. Tu je v podstate daná aj všeobecná odpoveď na položené otázky, ktoré tak, ako boli položené, však neboli predmetom právnej úvahy súdov, teda neboli otázkami v tejto veci súdmi nižšej inštancie riešenými, resp. boli súčasťou hodnotenia predloženého dôkazu - znaleckého posudku. Prvá otázka smerovala k potrebe ohliadky motorového vozidla pri jeho spätnom ohodnocovaní, čo priamo upravuje vyššie spomínaná vyhláška, ako sa ohodnotenie a z čoho vykonáva (čo sa zisťuje ohliadkou a pod.). Druhá otázka smerovala k určeniu obvyklej hodnoty predmetu posudzovaného odporovaného úkonu. Ako sa táto hodnota určuje znalcom opäť ustanovuje uvedená vyhláška. Ide vo svojej podstate o otázky odborné, (čo všetko, a ako treba zohľadniť, pre čo najobjektívnejšie určenie všeobecnej hodnoty a túto hodnotu určiť), preto aj na určenie všeobecnej hodnoty sa používa dôkaz znaleckým posúdením, ktoré by malo vychádzať už zo spomínanej vyhlášky.

18. Ako už bolo vyššie uvedené, súdy popri závere o nesplnení základného predpokladu pre možnosť úspešne podať odporovaciu žalobu, záverom uviedli i skutočnosť, že žalobca nepreukázal, že obvyklá cena predmetu prevodu bola podstatne vyššia, ako bola skutočná cena za jeho predaj, (čo je tiež predpoklad úspechu v odporovaní právnomu úkonu bez primeraného protiplnenia), pričom vytkli nedostatky žalobcom predloženého znaleckého posudku. Treba zdôrazniť, že ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania k tejto otázke strany sporu, resp. v tomto prípade žalobca súdu nepredložil a ani nenavrhol. Dovolací súd zdôrazňuje, že dovoláním sa nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie a ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Z obsahu rozhodnutí tak odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie však jednoznačne vyplýva, že sa zaoberali ako kľúčovou otázkou, otázkou naplnenia predpokladu pre možnosť podať odporovaciu žalobu uvedeného v § 58 ods.2 ZKR (týmto predpokladom je, že úkon bol vykonaný v čase úpadku dlžníka alebo jeho úpadok spôsobil, pričom pri úkone medzi spriaznenými osobami sa úpadok predpokladá, ak nie je preukázaný opak), na ktorej vyriešení založili svoje rozhodnutie o nemožnosti žalobcu odporovať predmetnému úkonu dlžníka. Žalobca podľa záverov súdov nižšej inštancie nemohol úspešne odporovať

právnemu úkonu dlžníka, pretože bolo v konaní zistené, že dlžník nebol v čase vykonania tohto odporovaného úkonu so spriaznenou osobou v úpadku (§ 58 ods. 2 ZKR). V danom prípade teda možno konštatovať, že dovolacie otázky, ktoré žalobca v dovolaní položil, neboli v tomto prípade pre rozhodnutie súdu prioritné, teda nedá sa uzavrieť, že dovolacie otázky smerujú k právnym otázkam, na ktorých je napadnuté rozhodnutie založené. Po uzavretí, že v čase vykonania sporného úkonu nebol dlžník v úpadku, súdy riešili otázku primeranosti protiplnenia, resp. hodnoty prevádzaného motorového vozidla len navyiac (vyhodnotením predloženého znaleckého posudku zo strany žalobcu), teda popri vyššie uvedenom závere, pričom ju ani ďalej riešiť nemuseli (bolo to nadbytočné), keďže zistili nenaplnenie jedného zo základných predpokladov pre možnosť odporovať právnemu úkonu bez primeraného protiplnenia podľa § 57 a nasl. ZKR. Keďže žalobca v dovolaní neformuloval právne otázky, ktoré by spochybňovali nesprávnosť právneho posúdenia pre rozhodnutie súdov nižšej inštancie rozhodujúcej otázky, prípustnosť dovolania žalobcu podľa § 421 CSP ním položené dovolacie otázky nezaložili.

19. Vzhľadom k tomu, že dovolateľ vymedzil dovolací dôvod v zmysle § 432 v spojení s § 421 ods. 1 písm. b) CSP dôvodiac, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá však nebola pre rozhodnutie v danej veci kľúčová, pretože súdy žalobe nevyhoveli pre nenaplnenie základného predpokladu pre možnosť odporovať úkonu dlžníka bez primeraného protiplnenia podľa § 58 ods. 2 ZKR, dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol podľa § 447 písm. f) CSP.

20. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP). O výške náhrady trov konania žalovaného rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.